

[Carl P. Jensen.]

Det er rigtigt, at indenfor industrien må man betale, hvad det koster, men det er lige så rigtigt, at man også selv høster frugten af kostbare forsøg. For byggeriet gælder noget helt andet. Her mødes en tilfældig bygherre med en lige så tilfældig entreprenør eller håndværksmester, meget ofte måske en halv snes i et enkelt byggeforetagende. Man kan ikke forlange, at de skal vove sig ud i eksperimenter, som en arkitekt og en bygherre, navnlig en bygherre, der måske ikke skal bygge mere, skal betale for. Det er derfor et stort problem, navnlig efter de nye låne- og tilskudsregler. Før i tiden fik man lån til den lave rente til hele anskaffelsessummen, herunder også til, hvad der var medgået til eventuelle eksperimenter. Det gør man ikke mere, og man må nu forvente, at enhver form for forsøg med noget nyt, for eksperimenter, er slut. Så kan man altid bagefter skælde ud over, at byggefagene er bagstræbere, at de ikke vil være med til noget nyt.

Måske skulle denne bestemmelses baneemand, det ærede medlem hr. Lorentzen, nu mellem anden og tredje behandling drøfte dette særlige problem med sin partifælle, det ærede medlem hr. Øllgaard, der er formand for statens byggeforskningsinstitut og derfor formentlig interesseret i, at instituttets eksperimenter bliver omsat i praksis. Skulle der udover dette blive en ledig stund, kan jeg anbefale det ærede medlem at læse „Politiken“ for i dag; jeg tænker her på kronikken af arkitekt Arctander, der netop peger på problemerne omkring byggeriets fornyelse. Arkitekten, der er leder af arbejdet på statens byggeforskningsinstitut, peger netop på, at byggeriets rationaliseringsomkostninger ikke er noget, der kan pålægges den enkelte tilfældige bygherre, d. v. s. ejeren. Man kan ikke pålægge ham disse omkostninger til fordel for de ejere, der følger efter. At der så i den samme kronik argumenteres for nøjagtig de samme synspunkter, som jeg gentagne gange har fremført her i tinget, nemlig for langtidsplaner for byggeriet som forudsætning for en billigørelse, skal jeg blot nævne, idet jeg samtidig gør opmærksom på, at lovforslaget kun tager sigte på en 4-årig lov, hvilket ikke tjener byggeriet allerbedst. Men hvorfor ikke indrømme det: jeg venter ikke stort

af mine anstrengelser på dette område. Jeg beklager, at det ærede medlem hr. Aksel Møller på grund af sin sygdom har været forhindret i at deltage i udvalgmøderne, ikke fordi jeg tror, at han kunne overbevise det ærede medlem hr. Lorentzen, der tilhører venstre, men jeg har så megen tillid til det ærede medlem hr. Aksel Møllers saglighed også på dette specielle område, at jeg tror, at han kunne overbevise sine partifæller om betimeligheden af at bibeholde § 11, stk. 2, men der er måske en chance endnu.

Jeg beklager, at man ikke har kunnet tiltræde lovforslagets § 18, som ville have stimuleret det såkaldte social-filantropiske byggeri til fordel for de mindst bemidlede, d. v. s. familier med børn, hvis indtægtsgrænse ligger under to trediedele af sygekassegrænsen. Den hidtil gældende bestemmelse har stillet ret betydelige krav til kommunerne, der skal indbetale 15 pct. af et sådant byggeforetagendes anskaffelsessum, medens yderligere 5 pct. kan fremskaffes fra anden side, således at man skal præstere ialt 20 pct., før staten kommer med sine 5 pct. Efter det oprindelige lovforslag var det tilstrækkeligt at fremskaffe ialt 10 pct. fra kommunen, eventuelt i forbindelse med det sociale selskab eller et privat foretagende. Herefter havde der været mulighed for at fremme et byggeri for de dårligst stillede, vel at mærke et byggeri til en rimelig leje, hvilket der ikke mindst nu vil være større behov for end nogensinde, men måske er klokken heller ikke faldet i slag for denne tanke.

Der er adskillige punkter, hvor vi kunne have ønsket lovforslaget anderledes, men dem skal jeg lade ligge; jeg har peget på de væsentligste punkter, på dem, hvor der er sket ændringer, der kan gøres op i kroner og øre. Vi har tiltrådt lovforslaget og ændringsforslagene, som de foreligger, i erkendelsen af de faktiske forhold; vi erkender, at vi kun kan præstere 74 stemmer ud af det høje tings 179. Jeg var naturligvis helt forberedt på den tale, som ordføreren for det kommunistiske parti, det ærede medlem fru Alvilda Larsen, ville holde her i dag, en lang tale om de svigtede løfters politik, om angreb på de dårligst stillede medborgere o. s. v. Jeg skal slet ikke gå ind i en debat med det ærede medlem om de forslag, der